

افزایش امیدها به توافق جامع هسته ای/ نکته مهم چگونگی لغو تحریم هاست

مارک فیتزپاتریک معاون سابق وزارت خارجه آمریکا ضمن تاکید بر افزایش نشانه های مثبت و امیدوار کننده برای توافق جامع عنوان داشت که در صورت حاصل نشدن این موضوع طرفین می توانند در موارد کوچکتر توافق کنند تا مذاکرات ادامه بیابد.

مارک فیتزپاتریک معاون سابق وزارت خارجه آمریکا ضمن تاکید بر افزایش نشانه های مثبت و امیدوار کننده برای توافق جامع عنوان داشت که در صورت حاصل نشدن این موضوع طرفین می توانند در موارد کوچکتر توافق کنند تا مذاکرات ادامه بیابد. به گزارش خبرنگار مهر، مارک فیتزپاتریک که مدیر فعلی برنامه خلع سلاح و منع اشاعه موسسه بین المللی مطالعات استراتژیک (IISS) محسوب می شود در این مصاحبه در مورد اینکه چرا ایران و کشورهای 5+1 تصمیم به انجام مذاکرات خود در مسقط گرفتند گفت: مطمئن نیستم اما ممکن است دلیل انتخاب مسقط آن باشد که عمان محلی است که رسانه ها در آن حضور کمتری دارند از همین رو مذاکرات در فضای کم جنجال تری پیگیری می شود. متن کامل مصاحبه با فیتزپاتریک به شرح زیر است.

خبرگزاری مهر-گروه بین الملل : تحلیل شما از فضای فعلی مذاکرات چیست؟

برای ماه های زیادی من اعتقاد صریح داشتم که شانس رسیدن به توافق بسیار اندک است. دلیل این اعتقاد آن بود که دو طرف در مورد میزان و سطح قابل پذیرش برنامه غنی سازی اورانیوم ایران فاصله زیاد (اختلافات زیادی) با هم داشتند. این که فکر کنیم اوباما به هر قیمتی خواستار توافق با ایران است کاملاً اشتباه است. این امر بی معنی است اما اگر رئیس جمهور آمریکا چنین اقدامی را انجام دهد یک توافق بد نمی تواند از انتقاد مخالفان در واشنگتن در امان باشد.

من هنوز فکر می کنم که رسیدن به توافق جامع تا تاریخ 24 نوامبر نامحتمل است اما در طی دو هفته گذشته نسبت به توافق بسیار خوشبین شده ام چون برای اولین بار مواردی مشاهده کرده ام که نشان می دهد دولت ایران در حال آماده سازی مقدمات برای مصالحه است که این امر برای نهایی شدن توافق لازم است. برای مثال در تاریخ 22 اکتبر شبکه خبر جمهوری اسلامی به نقل از سخنگوی وزارت خارجه ایران اعلام کرد که در مذاکرات هسته ای موضوع محدود شدن سانتریفیوژها به چهار هزار عدد و انتقال اورانیوم غنی شده در سطح پائین به روسیه مورد بحث قرار گرفته است.

این خبر نه تنها به فارسی منتشر نشد بلکه هیچ یک از رسانه های انگلیسی زبان ایران نیز آن را پوشش ندادند. این محدودیت ها (چهار هزار سانتریفیوژ و انتقال اورانیوم غنی شده به روسیه) برای گروه 5+1 موجب رسیدن به یک توافق قابل قبول می شود اما تا کنون من نشانه ای را که گویای این مطلب باشد که ایران این موضوع را پذیرفته ندیده ام. نمی خواهم بیش از حد در مورد مواردی که مورد بحث قرار گرفته صحبت کنم اما برای اولین بار من در مورد پرونده هسته ای ایران و به سرانجام رسیدن آن خوشبین هستم زیرا مواردی که مطرح شد جزئیاتی هستند که مردم ایران باید آنها را قبول کنند. در اینجا یک پرسش اصلی مطرح است و آن اینکه آیا رهبر ایران چنین محدودیتی را می پذیرد، با وجود آنکه در این مورد هنوز تردید دارم اما بهتر است که منتظر نتیجه مذاکرات بمانیم.

- در روزهای اخیر شاهد انتشار گزارش های مختلفی درباره تصمیم اوباما برای لغو تحریم های ایران بدون مجوز کنگره بوده ایم اگر فرض کنیم که این گزارش ها درست هستند، چرا اوباما باید دست به کاری بزند که موجب خشم جمهوریخواهان می شود؟

اگر توافقی انجام شود نکته مهم این خواهد بود که آمریکا چگونه تحریم ها را لغو می کند. کنگره آمریکا در این موقعیت نمی خواهد که تحریم ها را بطور کلی لغو کند. بنابراین تحریم ها فقط می توانند از طریق اختیارات اجرایی رئیس جمهور لغو شوند، بر اساس قوانین موجود در آمریکا چنین کاری (لغو تحریم ها با استفاده از قدرت اجرایی) نیازی به تأیید کنگره ندارد. از همین رو گزارشی که اخیراً نیویورک تایمز در مورد تصمیم اوباما برای لغو تحریم ها بدون مجوز کنگره، منتشر کرده منعکس کننده همین حقیقت است. کاخ سفید از انتشار این گزارش در نیویورک تایمز خوشحال نیست زیرا بدون آنکه نیازی باشد موجب تحریک کنگره می شود اما با این وجود همانطور که گفتم این گزارش بطوری ساده فقط حقیقت را بازگو کرده است.

- برخی کارشناسان معتقدند که رسیدن به توافق جامع تا تاریخ ۲۴ نوامبر ممکن نیست و در نتیجه بهتر است که ایران و ۵+۱ یک "توافق بخشی" را در مورد برنامه هسته ای ایران به امضا برسانند. توافق بخشی چیست و عملکرد آن به چه صورت خواهد بود؟

پیش بینی من این است که ایران و کشورهای 5+1 با تمدید مذاکرات بعد از تاریخ 24 نوامبر موافقت می کنند زیرا جایگزین نرسیدن به توافق، بازگشت به قبل یعنی وضع تحریم ها و از سرگیری فعالیت های تعلیق شده ایران در مورد سانتریفیوژها خواهد بود که این امر برای هیچ یک از طرفین خوشایند نیست. هر چند تمدید مذاکرات از لحاظ سیاسی مشکل است اما اگر طرفین نشان دهند که از طریق مذاکره به منافعی رسیده اند آنگاه تمدید آن امکان پذیر می شود. از همین رو فکر می کنم که ایران و کشورهای 5+1 در مورد گام های کوچکتر (توافقات کوچکتر) موافقت کنند، مواردی همچون توافق در مورد طراحی مجدد راکتور اراک برای تولید پلوتونیوم کمتر. ایران اخیراً با این موضوع بصورت کلی موافقت کرده اما جزئیات آن نیاز به کار بیشتری دارد.

